

Synagoga Wysoka

2010-07-22

Ulica Józefa 38

Synagoga Wysoka powstała jako trzecia z kolei w żydowskim mieście w Kazimierzu, po synagogach Starej i Nowej (Remu). Zbudowana została po 1556 r., nie później jednak niż w 1563 r. Nazwa synagogi pochodzi stąd, że jej sala modlitw umieszczona została na piętrze budynku. To nietypowe usytuowanie modlitewni podyktowane było względami bezpieczeństwa: synagoga stała przy bramie żydowskiego miasta, a więc w miejscu szczególnie ruchliwym, pełnym ulicznego zgiełku i w bardzo bliskim w tym czasie sąsiedztwie chrześcijańskich posesji. W trakcie wschodnim, szerszym, prawdopodobnie od początku istnienia synagogi znajdowały się sklepy. W końcu lat 80. XIX w. do synagogi dołączone zostały modlitewnie męska i kobieca, powstałe na piętrze domu sąsiadującego z nią od zachodu. Los synagogi podczas II wojny światowej 1939-45, a także w następnych sześciu latach po jej zakończeniu nie jest udokumentowany. Bez wątpienia był to okres degradacji architektury obiektu i całkowitego rozproszenia wyposażenia synagogi, w tym zwłaszcza cennych przedmiotów sztuki obrzędowej. Od 1966 r. obiekt był użytkowany przez Pracownię Konserwacji Zabytków. Gmina Żydowska Wyznaniowa w Krakowie, która jest w trakcie odzyskiwania praw do budynku, skłania się ku przekazaniu synagogi Muzeum Historycznemu m. Krakowa w celu urządzeniu w niej wystawy poświęconej historii Żydów w Krakowie.

We wnętrzu zachowały się tylko fragmenty dawnego wystroju: kamienne obramienie szafy ołtarzowej na ścianie wschodniej i pozostałości malowideł ściennych z tekstami modlitw, odkryte i zachowawczo zakonserwowane w latach 60. XX w.

Zdjęcie historyczne:

Wysoka Bożnica; fot. ok. 1925 r.